

УДК 658.8

Горин Р.І., Гач Ю.О., Сороківська О.А.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ВІЙНА-ЛОГІСТИКА-ВОЛОНТЕРИ

Horyn R., Hach Yu., Sorokivska O.

WAR-LOGISTICS-VOLUNTEERS

Війна в Україні - це одна з причин замислитися над власними можливостями з доставки продукції споживачам. Очікувано страшні воєнні події суттєво вплинули як на матеріальне становище українців, так і на їх психологічний стан. Адаптація до нових реалій змусила їх шукати нові шляхи та інструменти взаємодії з їх збереження та, в ідеалі, продовження залучення нових споживачів. Через повномасштабне вторгнення український бізнес був змушений змінювати свої бізнес-процеси, як це вже було під час гострої фази пандемії Covid-19, особливо у логістичних напрямках.

З початком військових дій Україні довелося зіткнутися з російською регулярною армією. Відкрите протистояння з Росією стало для нашої країни серйозним викликом, який потребував згуртованості та вдосконалення всіх суспільних процесів. І один з найважливіших моментів, на який треба було звернути увагу, – це переформатування логістики. Це другий, після безпосереднього ведення військових дій, крок, який являється життєво важливим для виживання України.

Початок військових дій не став повною несподіванкою для українців та української влади. Не можна сказати, що в постачанні військ та населення все дуже погано, але є і серйозні проблеми. Для їхнього розв'язання нам потрібно не тільки отримувати військову техніку, гуманітарну та фінансову допомогу, а й самим розбудовувати економіку під військові потреби й використовувати при цьому наші сильні сторони, серед яких потужний волонтерський рух та досвід успішних бізнес-структур.

Десятки тисяч людей в Україні на початку війни частково або повністю змінили професії та стали волонтерами на користь України. Часу на опанування нового виду діяльності майже не було – адже війна потребувала швидких рішень та відважних кроків. Одним з викликів стало налаштування простої та оперативної логістики, яка дозволила б доставляти армії обладнання, амуніцію в найкоротші терміни.

Повномасштабна війна змусила багатьох людей опинитись у скрутній ситуації. Окрім допомоги держави, на поміч прийшли волонтери. Відтак сотні тисяч людей приєдналися до волонтерського руху: допомагають у гуманітарних штабах, плетуть маскувальні сітки, закупають амуніцію тощо. Зі збільшенням волонтерської спільноти виник також ряд проблем, зокрема через поширені стереотипи та незнання основних засад логістичного руху. Війна, яку почала росія, змінила як життя кожного українця, так і життя будь-якого бізнесу.

Волонтерам та усім, хто активно включився в допомогу Україні на гуманітарному фронті, треба було налагоджувати логістичні процеси вперше. Тим не менш, логістика, навіть в умовах війни, працює і є критично дуже важливою. Волонтерські центри взяли на себе обов'язок ділитися звітами щодо своєї волонтерської діяльності. Допомога волонтерів під час війни дуже і дуже важлива.

Волонтером може стати кожен та кожна, хто прагне зробити свій внесок у перемогу України. Однак, щоб якісно та ефективно допомагати населенню чи військовим у час війни, важливо розуміти, що таке волонтерство та як воно працює. Як і у більшості волонтерських організацій на початку березня, уся їх робота базувалась на спільних

персональних контактах та була досить хаотичною. Метою таких центрів було знайти партнерів, які не лише змогли би швидко довести необхідний вантаж, а й мали весь пакет документів та домовленостей з державою, щоб вести спільну діяльність чесно та прозоро. Так і почали працювати волонтерські центри, намагаючись знайти людей, склади та обладнання по всьому світу: в Польщі, Іспанії, США, Німеччині – де завгодно. Адже вони рятують життя та наближають перемогу нашої славної України!

Волонтери зрозуміли, що логістика це не завжди складно і дорого. Є компанії, які зараз готові надавати свої послуги з логістики безоплатно, не треба боятись до них звертатись та дізнаватись умови співпраці. Правда часто виникають труднощі із гуманітарними вантажами. А проблема у відсутності єдиного координаційного центру, який би скеровував колосальну роботу волонтерів, фондів, благодійників, мав інформацію про потреби на рівні країни і міг коректно розподіляти надану допомогу. Це б допомогло і в плануванні логістики, адже часто благодійники та волонтери роблять величезну роботу зі збору допомоги, але не мають інформації куди саме її відправляти, де є найбільша потреба. Поки ж кожен координується, як може, звідси - процес відправлення вантажу затягується.

Оптимізація логістики потребувала і продовжує потребувати вирішення низки важливих питань, які можна зробити за допомогою деяких перевірених механізмів. У цей самий час, логістика почала переформатовуватися: з концепції "доставимо вчасно" на концепцію "доставимо за потреби". В Україні багато фахівців, які працювали у сфері вантажоперевезень та мають досить великий досвід у керуванні цими процесами. Принцип, за яким вони працювали, зводиться до такого: є вантажівка, яка повинна доставити вантаж кінцевому споживачу. І це треба вміло та оптимально використовувати. В період повномасштабної війни в Україні, ці логістичні процеси треба структурувати, адже запитів про допомогу стало дедалі більше, проте умови та ресурси суттєво ускладнилися. Але волонтерські центри поступово навчилися коригувати свою діяльність під потреби військових, переселенців і т.д.

Зараз логістичні компанії дедалі частіше використовують підхід подвійного пошуку, коли один і той самий товар доставляється за допомогою двох постачальників. В Україні тепер, у буквальному сенсі, доводиться рухатися незвіданими стежками і відкривати для себе нові дороги. Тепер в пріоритеті безпека, головне - доїхати. Тому логісти щогодини моніторять ситуацію, тісно співпрацюють з державними органами, шукають дороги в об'їзд небезпечних ділянок та обвалених мостів. Словом, маршрути стали довгими та непередбачуваними. А для цього, необхідно структурувати та відкоригувати діяльність всіх логістичних та волонтерських центрів. З'явилась абсолютно нова ніша – ринок комунікацій для благодійних фондів, їх запити переважно довгострокові. Вони включають розробку стратегії та її реалізацію гуманітарної допомоги, яку так потребують збройні сили України. Також благодійні фонди активно продовжують допомагати мешканцям деокупованих територій та внутрішньо переміщеним особам.

Список використаних джерел:

1. Сапіга Р.І. Військова логістика у забезпеченні воєнно-економічної безпеки країни: автореф. дис. канд. екон. наук: 21.04.01 / Р.І. Сапіга. – К., 2013. – 22 с.
2. Ступницький О.І. Формування логістики кризових ситуацій у контексті військового конфлікту росія – Україна // Актуальні проблеми міжнародних відносин : Збірник наукових праць. Випуск 121 (частина І). – К. : Нац. ун-т імені Тараса Шевченка. Інститут міжнародних відносин, 2014. – С. 233.